

Høring energikomiteen i forbindelse med Tilleggsmeldingen til Energimeldingen

Norske Trevarer representerer nærmere 300 norske trevarebedrifter som med sine 4500 årsverk produserer over 80 % av alle vinduer omsatt i Norge per år.

Overgangen til et lavutslippssamfunn vil kreve mye elektrisk kraft. Den billigste strømmen er den du ikke bruker, og energieffektivisering av den eksisterende bygningsmassen er kanskje et av de viktigste tiltakene for å sikre både billigere og tilstrekkelig strøm for en grønn framtid. Men, det begynner å haste.

Dessverre erfarer Norske Trevarer at regjeringen i tilleggsmeldingen for ofte skal "vurdere", "følge opp" eller "komme tilbake" til noe, og for lite beskriver faktisk handling. Vi støtter imidlertid ordlyden i det følgende: [...] *vurdere tiltak som kan redusere sårbarheten for ekstraordinært høye kraftpriser til norske forbrukere i årene framover. Gjennomgangen vil også inkludere flere av tiltakene som har blitt foreslått, som makspris på kraft, krav til fyllingsgrad i magasinene, økt tilrettelegging for energieffektivisering og ulike måter å sikre strømkundene på.*

Samt "...Regjeringen vil følge opp Stortingets vedtak om å redusere energibruken i eksisterende bygg tilsvarende 10 TWh."

Imidlertid er det lite konkrete forslag på man skal oppnå ovennevnte mål. I tråd med galopperende strømpriser har regjeringen lansert og fått vedtatt opp til flere strømpakker. Bare i 2022, skal det brukes 16,9 mrd. i støtte til husholdningene, 2,9 mrd. i redusert elavgift, 1,9 mrd. i økt bostøtte, 400 mill. i økt rammetilskudd til kommunene, 470 mill. i strømstipend til studenter, 480 mill. til idrettslag og frivillige organisasjoner og 500 mill. til jordbruks- og veksthusnæringen. **Totalt: 23,55 mrd.** Mens det kun er gitt 100 mill. som tilleggsbevilgning til energieffektiviseringstiltak i regi av Enova.

Enova skal «*tilby ei rettsbasert ordning for enøktiltak i hushald*». Men, Enova har gjennom den rettsbaserte ordninga Enovatilskotet kun støttet norske boliger med **33 mill. kroner** til 1687 saker hittil i 2022.

I Norge trenger en halv million boliger bygget mellom 1945 og 1980 oppgradering. Vi har dermed potensiale for en massiv energisparing i private boliger. **Å skifte ut vinduer** er blant de mest konkrete og effektive måtene å spare strøm på. Tall fra Enova viser at vinduer står for opp til 40 prosent av varmetapet i bygninger. Hvis et gjennomsnittlig nytt vindu koster 10–15 000 kroner inkludert montering kan man for 23,55 mrd. få i underkant av 2 millioner vinduer, eller full utskiftning av vinduer i 100 000 boliger.

Vindusbransjen mener ikke en 100 prosent subsidiering av utskiftning av vinduer er veien å gå, men vi mener det er nødvendig å stimulere forbrukerne til å ta kloke valg! Både om å skifte i utgangspunktet, og om å skifte til trelags lavenergivinduer.

Det er imidlertid svært lav kompetanse om hvilke egenskaper et vindu bør ha for å få best mulig strømsparingseffekt. Ca 70 – 80 prosent av det samlede vindussalget i Norge går til rehabilitering. Enn så lenge har vi ingen konkrete krav til energieffektivitet utover minimumskravene. 64 prosent velger derfor ikke å bytte til lavenergivinduer når de først skifter ut vinduene sine. Prisforskjellen mellom tolags "minimumsvinduer" og trelags lavenergivinduer er 800-1500 kroner per vindu, eller inntil 10 % av kostnad for utskifting hvis jobben utføres av fagfolk.

Energibesparelsen for utskiftning av vindu vil variere fra bolig til bolig og fra sted til sted basert på utetemperaturen. Skifter du et vindu produsert på 70-80-tallet med et lavenergivindu produsert i dag reduseres varmetapet gjennom vinduet med ca. 70 prosent. Med en strømpris på 2 kroner per kWh kan man spare 8000 kroner i året med bolig i Viken, eller hele 10 000 kroner i Troms og Finnmark.

I Danmark har vindusbransjen og myndighetene gått sammen om å utvikle verdens strengeste energikrav til vinduer. Kravene innebærer en storstilt utskiftning av vinduer, og vil redusere varmetapet gjennom vinduer i hele den danske bygningsmassen med 75 % på 10 år. Myndighetene bidrar med 25-30 prosent tilskudd til utskiftning av vinduer basert på markedspris. Regnestykket i Danmark var enkelt: Energibruk i bygninger utgjør 40 % av både det totale energiforbruket og av landets samlede klimagassutslipp. Støtten er i Danmark også et direkte klimatiltak. Målt i CO₂-utslipp kan opptil 1 tonn CO₂ spares per dag hvis gamle vinduer byttes ut med nye.

Også Bærum kommune har innført en støtteordning for å bytte vinduer. I Bærum støttes inntil 20 prosent av kostnadene, eller 1000 per vindu.

Nå trenger vi en langt bedre offentlig tilskuddsordning for hele Norge. En offentlig støtteordning bør stimulere forbrukeren til å ta de rette valgene når de skal skifte ut vindu og den må ha en sosial profil for å sikre at alle kan få mulighet til å ta del i energisparingen for samfunnet som sådan, men også for den enkelte sin strømrregning. Å støtte opp under et storstilt vindusutskiftningstiltak vil frigjøre kapasitet i kraftnettet, medføre lavere strømrregninger, ha lang varighet og være et viktig bidrag til reduksjon av CO₂ utslipp.

Sammen med en rekke andre organisasjoner etterlyser vi derfor at Enova får i oppdrag å støtte trinnvis energieffektivisering i alle typer bygg og anlegg. Regjeringen må allerede i statsbudsjettet for 2023 komme med kraftfulle virkemidler for husholdninger, næringsbygg, kommuner og landbruk, gjennom spissing av Enovas oppdrag i en tydelig tilleggsavtale. Vi støtter også forslaget fra regjeringen i tilleggsmeldingen om å gi Husbanken i oppdrag å støtte energitiltak for husholdninger med lave inntekter fra 2023.

Vi har følgende innspill til konkrete merknader:

Merknad 1 – Øremerkede midler

Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2023 sette av 1 milliard kroner til å støtte trinnvis energieffektiviseringstiltak i husholdninger, herunder borettslag og sameier. I tillegg må regjeringen tilrettelegge for målrettede ordninger for energitiltak i næringsbygg, kommunale bygg og landbruk.

Merknad 2 – Kunnskap om energibruk i bygg og virkemidler for energieffektivisering

Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å anbefale virkemidler som kan bidra til å realisere tallfestede mål om energieffektivisering og strømproduksjon i bygg. Stortinget ber regjeringen gi NVE i oppdrag å rapportere på status for måloppnåelse for vedtatt mål om 10 TWh energisparing i bygg innen 2030. Dette kan, for eksempel, gjøres i forbindelse med årlig utarbeidelse av langsiktig kraftmarkedsanalyse hvor NVE allerede i dag gjennomfører grundige analyser av energibruksutviklingen i byggsektoren.

Merknad 3 – Prioritere støtte til energieffektivisering

Stortinget ber regjeringen sikre at det gis støtte til energieffektiviseringstiltak, og ikke begrense støtten til senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Stortinget ber regjeringen sikre at det etableres egne tilpassede ordninger rettet mot private husholdninger, borettslag og sameier.